

Teresa Pirela

Mistilliten i diskusjon

Om scenenekt på universitetsplattformer

Bacheloroppgave i Filosofi

Veileder: Kjartan Koch Mikaelson

Medveileder: Anders Nes

Mai 2022

Teresa Pirela

Mistilliten i diskusjon

Om scenenekt på universitetsplattformer

Bacheloroppgave i Filosofi
Veileder: Kjartan Koch Mikaelsen
Medveileder: Anders Nes
Mai 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for filosofi og religionsvitenskap

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Mistilliten i diskusjon – om scenenekt på universitetsplattformer

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
1.01. Mill og skadeprinsippet.....	4
1.02. Mill og ytringsfrihet.....	6
2. Hatytringer og skade	7
3. Akademisk frihet	10
4. Scenenekt.....	12
4.01. Argumenter for scenenekt	12
4.02. Argumenter mot scenenekt.....	15
5. Hva kan diskuteres på universitetet?.....	17
Konklusjon.....	19
Kilder	20

Innledning

I løpet av de siste 10 årene har det vokst en tendens på universitet rundt scenenekt. Noen mener at scenenekt er en trussel for den akademiske friheten og sannhetssøken. Andre mener at scenenekt er et nødvendig tiltak for å skjerme utsatte grupper i et samfunn.

Scenenekt er å nekte individer å presentere sine synspunkt på spesifikke offentlige arenaer. Grunnen for utelukkelsen skyldes idéenes hatefulle eller misvisende budskap (Peters & Nottelmann, 2021 s. 7231). Det er ulike måter å scenenekte på, men hovedtrekkene ligger i at et synspunkt blir nektet tilgang på publikum. Scenenekt på universitetet foregår i ulike former. I denne teksten vil universitetet behandles som en form for «scene» som forholder seg til et «publikum». Det vil være tilfeller hvor det snakkes om scenenekt i form av å trekke invitasjoner fra et arrangement, og tilfeller hvor en forskningsartikkel ikke blir publisert, også kalt for akademisk utestenging. Jeg vil også bruke begrepet «problematisk» om synsvinkler som setter identiteter på spissen og/eller antyder til følelsesmessig eller politisk intensitet. Problematisk talspersoner forstås som talspersoner som har blitt eller risikerer å bli scenenektet på grunn av disse synspunktene.

Det er dokumentert flere steder hvordan universiteter overtales til å utestenge talspersoner eller akademiske tekster fra universitetsplattformer for å diskutere kontroversielle meninger eller være del av kontroversielle forum eller grupper (Stevens et al., 2020, s. 14). Alt fra politikk til klimaskeptisisme er temaer som risikerer å bli scenenektet på universitetet. Eksempler er som i 2017 da Mark Regev, en Israelsk ambassadør som var involvert i regjeringen under Gazakrisen, fikk invitasjonen sin trukket fra et arrangement i London's School of Oriental and African studies. Dette var på grunn av den politiske pro-Israel agendaen det ville implisere å ha han med på arrangementet (Heinze, 2018, s. 7). Det samme året fikk Bruce Gilley artikkelen sin «A Case for Colonialism» trukket etter at akademikere startet en underskriftkampanje mot publikasjonen av artikkelen. De mente studiet skapte for mye kontrovers rundt kolonialismen (Stevens et al, 2020, s. 14). En annen sak i 2020 var rundt professor i nevrovitenskap i University of Nebraska, Stephen Gliske, som fikk forskningsartikkelen sin trukket da det presenterte en ny teori for det biologiske opphavet til kjønnsdysfori. Artikkelen presenterte en teori som tans-aktivister opplevde som et angrep på deres opplevelse av kjønn. Det er også saker som ligner på scenenekt, men som har mer alvorlige konsekvenser enn kun å bli nektet publikum. Noen ganger kan også akademikere risikere å miste stillingen sin for publikasjonene sine. Det kan vise til at det er risiko for å bli

sanksjonert på bakgrunn av en publikasjon på universitetet. I bunn å grunn viser dette til en tendens på universitetet som har mindre toleranse for kontroversielle ytringer.

Forskning som sendes tilbake eller personer som ikke får tilgang til universitetsplattformer på grunn av sine synspunkt er noe som virker truende for den akademiske friheten. Akademisk frihet er et prinsipp innen forskning som er viktig for sannhetssøken (Stevens et al., 2020, s. 4). Det er også viktig for at studenter og forskere skal kunne investigere i egne interesseområder og fremme et mangfold av synspunkter uten frykt for utestenging, miste jobben, eller i mer ekstreme tilfeller komme i fengsel. Som vi ser, er scenenekt i noen tilfeller ikke i tråd med dette etiske forskningsprinsippet. Motstandere av scenenekt vil da mene at scenenekt er en form for akademisk sensur som i de fleste tilfeller bør unngås.

På den andre siden mener forsvarere av scenenekt, som Theresa O'Keefe at scenenekt er en taktikk som promoterer velvære og trygghet for sårbare grupper (O'Keefe, 2016, s. 1). Forsvarere av scenenekt mener det er et nødvendig tiltak for å sikre at alle har det samme utgangspunktet på universitetet. I en verden der makt er ubalansert, og noen grupper er mer utsatt for skade enn andre, er det nødvendig med slike tiltak for å balansere ytringsrommet og gi plass til dem som står svakest.

Begge sidene av scenenekt debatten belyser viktige demokratiske verdier som burde ivaretas. Å bevare den akademiske friheten, og gi alle borgere de samme mulighetene. I løpet av denne oppgaven vil jeg belyse argumentene fra begge sidene av debatten. Jeg vil også peke på de ulike hensynene som bør tas i saker der det vurderes scenenekt. Disse hensynene vil tydeliggjøres med en tilnærming til John Stuart Mill sin utredning av ytringsfriheten og Jeremy Waldron sin forståelse av skade. Da teoriene deres gjelder for et bredere felt, skal jeg også ta i bruk en del artikler som handler om scenenekt.

Argumentasjonen som jeg tar i denne oppgaven, er konsekvensialistisk. Konsekvenser jeg kommer til å argumentere for er slike som er til demokratiets favør. Jeg ser en verdi i Mill sin utredning av ytringsfrihet og viktigheten av det for et velfungerende samfunn, men vil ta en mer restriktiv posisjon enn ham og heller lene meg mer på Jeremy Waldron sin forståelse av skade når det kommer til begrensninger på ytringsfriheten. Etter at Mill og Waldron er redegjort for, vil jeg diskutere scenenekt med bakgrunn i artikler fra begge sider av diskusjonen. Min problemstilling diskuterer hvor scenenektsgrensen bør gå dersom man tar til høyde for Mill sin insitering på ytringsfriheten og Waldron sitt begrep for skade. Det vil

argumenteres for at selv i akademisk sammenheng, når alle kvalitetskrav er bestått, så burde risikoen for skade være grunnen for å nekte et synspunkt en akademisk scene.

1.01. Mill og skadeprinsippet

I denne delen skal vi gjøre rede for hva skadeprinsippet er og hvordan det gir rom for ytringsfrihet. Skadeprinsippet slik Mill ser det er at aktør A kan begrense B sin handlingsfrihet hvis det er for å hindre skade mot andre (Brink, 2021). Det er tre aspekter med dette prinsippet som bør klargjøres: En begrensning på aktør B kan for eksempel ta plass dersom det er en *risiko* for at noen kan ta skade. For det andre skiller Mill mellom skade og fornærmelse. Fornærmelse er ikke en tilstrekkelig grunn for A til å begrense B sin handlingsfrihet. Det siste er at skaden som det er snakk om med tanke på begrensning av frihet handler om skade som ikke har blitt samtykket til. Ofte foretar vi oss oppgaver eller konkurranser hvor det står en form for skade på spill, alt fra økonomiske til sportslige konkurranser. Risiko for skade i disse tilfellene er greit og ikke grunnlag for å begrense noen. Hvordan disse tre kriteriene skaper rom for ytringsfriheten skal vi nå se på.

For det første klargjør Mill at selv om risiko for skade kan være en grunn til å begrense friheten, er det ikke alltid slik at skade alltid er en god nok grunn. Han skriver følgende:

«In the first place, it must by no means be supposed, because damage, or probability of damage, to the interests of others, can alone justify the interference of society, that therefore it always does justify such interference. » (Mill, 1859, s. 86).

Her ser vi hvordan skade i seg selv ikke alltid er nok grunn for å begrense noen sin frihet. Allikevel vil det alltid være en betydelig grunn for hvorfor et slikt utfall kan vurderes. Skadeprinsippet er først og fremst et prinsipp som skal sette en høy terskel for å begrense friheten. Enhver risiko for skade er derfor ikke alene en legitim grunn for å begrense friheten.

Som nevnt over, skal skade være uten samtykke i Mill sin forståelse. Dette er fordi det er mulig å utsette seg selv for skade, om det er det man ønsker, så lenge det er med ditt eget samtykke og du er klar over konsekvensene det medfører (Brink, 2021). Når man setter seg mål om å oppnå en stilling eller vinne en konkurranse, utsetter man seg for muligheten av psykisk og fysisk skade, selv om objektet som etterstrebes ikke er skadelig i seg selv. Det er ofte realiteten i konkurranser eller andre samfunnskontrakter (Mill, 1859, s. 87). Dersom en handling fører til skade på andre eller risikerer skade på andre, må den vurderes nøye før man innfører begrensningen.

Skadeprinsippet er derfor anti-paternalistisk. Paternalisme handler om statens eller en individs innblanding med en annen persons frihet med bakgrunn i at de vil beskytte dem fra skade (Dworkin, 2020). Da skadeprinsippet har en snever forståelse av skade, vil det utelukke mange former for statlig intervensjon eller lover som kan begrense individuell frihet.

Dette er noe som åpner rom for ytringsfriheten da det er vanskelig å bevise koblingen mellom en ytring og skade. Mill poengter dette i kapittel to, hvor han presenter brukbarheten i diskusjon og uttrykt sine synspunkter. Diskusjon er det helbredende midlet til noen som tar feil (Mill, 1859, s. 21). Da ytringer kan korrigeres, og følge til nye tanker og synspunkter, er det vanskelig å peke på ytringer som faktisk *direkte* leder til skade for andre. Det er ikke umulig, men det er en snever gruppe av ytringer som kan lede til skade. Mill belyser hvordan denne direkte koblingen mellom ytringer og skade skal se ut med et eksempel:

“An opinion that corn-dealers are starvers of the poor, or that private property is robbery, ought to be unmolested when simply circulated through the press, but may justly incur punishment when delivered orally to an excited mob assembled before the house of a corndealer, or when handed about among the same mob in the form of a placard.” (Mill, 1859, s.52).

Grunnen for dette er at det viser til en direkte kobling mellom en ytring og en høy risiko for at noen andre skal ta skade av det.

Det andre viktige poenget som utelukker ytringer fra innskrenkninger på vegne av skadeprinsippet, er skillet mellom fornærmelse og skade. At noen kan bli fornærmet av det noen andre sier er ikke tilstrekkelig for å begrense noen andre. Mill er enig i at diskusjoner helst skal føres i en ryddig og seriøs manøver. I diskusjoner hvor det ene subjektet føler sterkt om et tema og uttrykker dette, kan det bli oppfattet som fornærmende (Mill, 1959, s. 50). Fornærmelser handler om hvordan ting oppfattes, og det er en altfor variabel grunn til å fastsette en regel på.

Dette viser dermed hvordan skadeprinsippet i stor grad åpner rom for ytringsfriheten. Gitt de kriteriene Mill fastsetter rundt skadeprinsippet er det vanskelig å skape rom for en forståelse av ytringer med et skadefult potensial. Hvordan ytringer kan være skadefulle kommer vi tilbake til i seksjonen om Jeremy Waldron og hans forklaring av hatprat. Der kommer vi til å se at skade appliseres på en annen måte enn det Mill mente.

1.02. Mill og ytringsfrihet

Nå som vi har sett hvordan Mill åpner et stort rom for ytringsfrihet, er det viktig å forklare hvorfor ytringsfriheten i hans syn fortjener denne formen for beskyttelse. I denne delen skal vi først se på ytringsfrihet og hvorfor dette er viktig. Mill har to hovedargumenter der han begrunner hvorfor ytringsfriheten er viktig. Det ene argumentet handler om epistemisk tvil. Mennesket er feilbarlig, og vi risikerer å sette lokk på sannheten hvis vi tviholder på et synspunkt og utelukker andre. Det andre argumentet for ytringsfriheten er at synspunkter forsterkes når de utprøves. I diskusjon får man korrigert nyanser ved ulike synspunkt, og det som har vært ansett som sant kan vedlikeholdes.

Vi kan starte med det epistemiske argumentet. Mill beskriver mennesker som både feilbarlige og progressive vesen. Han mener at et mangfold i synspunkter og væremåter fostrer opp nyttig utvikling mot sannhet og velvære. Det er derfor viktig at disse synspunktene fremmes. Uten denne mangfoldigheten er det vanskelig å utvikle seg.

«As it is useful that while mankind are imperfect there should be different opinions, so it is that there should be different experiments of living; that free scope should be given to varieties of character, short of injury to others; and that the worth of different modes of life should be proved practically, when any one thinks fit to try them.»
(Mill, 1859, s. 53).

Når Mill fokuserer på menneskets feilbarlighet i dette sitatet, understreker han at det er viktig å utvikle seg for å komme nærmere sannheten. Dersom man forblir med de samme oppfatningene vil man også ikke bevege seg fra det som er feil. Vi kan ikke være sikre på at den meningen vi holder ikke kan motbevises. Uansett hvor mye mennesker samles og diskuterer, blir enige og utvikler sin vitenskap, er det alltid en risiko for at de tar feil. Derfor er det viktig at mennesker har mulighet til å uttrykke sine meninger til hverandre, selv om de problematiserer godt etablerte «sannheter». Han belyser dette også på følgende måte:

“If all mankind minus one were of one opinion, and only one person were of the contrary opinion, mankind would be no more justified in silencing that one person, than he, if he had the power, would be justified in silencing mankind.” (Mill, 1859, s. 18).

Her illustrer Mill hvor langt man skal respektere alle sin ytringsfrihet. Det er ikke legitimt å begrense noen på grunnlag av uenigheter. Selv om en mening er veletablert, er det ingen grunn til å begrense de meningene som motsier den meningen.

Dette fører oss videre til det andre argumentet bak ytringsfriheten. Det handler om at Mill mener det er det nyttig at en mening, selv om bevist og utprøvd utallig av ganger, fortsatt prøves ut.

“There is the greatest difference between presuming an opinion to be true, because, with every opportunity for contesting it, it has not been refuted, and assuming its truth for the purpose of not permitting its refutation” (Mill, 1859, s. 21).

Å kontre et synspunkt, er å teste det og berike hvordan det kan tas i bruk, er å holde sannheten levende. Mill mener at sannheter som ikke diskuteres eller prøves ut, er ikke annet en «døde» dogma (Mill, 1859, s. 34). At en sannhet er levende vil da bety at man påminnes hvorfor den er sann gjennom diskusjon. Å forhindre at etablerte sannheter diskuteres, vil da være å forhindre at folk forstår hvorfor noe anses som sant. Selv om man har kommet til enighet i at noe er sant, la oss si; at jorden er rund, så vil det å sette lokk på argumenter som motbeviser dette ikke bidra til å holde sannheten levende. Ved å prøve ut bekræftede oppfatninger, holder vi argumentene for disse oppfatningene sterke.

Med dette sagt, kan man se hvordan Mill begrunner ytringsfrihetens verdi. Nemlig fordi det leder til velvære og nytte da det fremmer sannhetssøken. Dessverre er det slik at individer og grupper kan kollidere med hverandre. Det kan føre til at noen grupper får utviklet seg slik de ønsker, mens andre forblir marginalisert. Sånn som vi har sett eksempler av opp gjennom historien. Politisk er det også behov for orden for at alle har de samme mulighetene og de samme rettene. I *The Harm in Hate Speech* argumenterer Jeremy Waldron for hvordan skadeprinsippet også kan brukes til å begrense ytringsfriheten. Waldron er av den siden som mener at sårbare grupper burde beskyttes for å sikre at alle for utviklet seg med de mulighetene de faktisk har. I delen som kommer nå skal vi se dypere inn i hans kritikk av skadeprinsippet.

2. Hatytringer og skade

Jeremy Waldron argumenterer for at hatytringer fører til skade for andre. Waldron gir ikke en direkte definisjon av hva hatytringer er, men han forklarer i dybde hvilke meldinger det kommuniserer. Blant annet så kommuniserer hatytringer, uønskethet, frykt og eksklusjon av visse grupper i samfunnet. Hatet i hatytringer er relevant som effekt, ikke som motivasjon. I tillegg søker det også solidaritet blant avsenderne og støtte (Waldron, 2012, s. 2). Dette uttrykkes i form av pamfletter, graffiti av brennende kors, nazi-symboler, plakater, taler, og annet visuelt medium. De fleste liberale demokratier har en lov mot disse ytringene, nemlig

fordi disse ytringene oppfattes som skadefulle. Det er da viktig å presisere hva slags type skade Waldron mener hatytringer forårsaker. Når Waldron snakker om skade så er dette i form av å nedverdige andres menneskelighet og fjerne den kollektive sikkerheten de har. Verdighet er et komplekst begrep som Waldron er klar over at kan skape mange fortolkningsproblemer. Det som er relevant å ta med i diskusjonen om scenenekt, handler om dette fortolkningsproblemet i skade-begrepet. Scenenekt-forsvarere operer ofte med et ganske bredt skadebegrep. I denne delen skal vi snakke om hvilken type skade Waldron argumenterer at forårsakes av hatytringer og hvordan dette kan skilles fra andre nyere teoretikers applisering av skadebegrepet i sceneneksdebatten. Videre vil vi klargjøre hvorfor Waldron sitt skadebegrep er mest hensiktsmessig å bruke når det kommer til scenenekt.

For det første skaper Waldron et skille mellom angrep rettet mot verdigheten og angrep rettet mot selvfølelsen. Verdighet handler om en grunnleggende sosial standard. Følelser er subjektive og varierer fra person til person. Det er vanskelig at disse blir objektet for lovgivninger. På den andre siden er verdighet grunnsteinen i mellommenneskelig samhandling. Det gir deg status som person og gjør at du kan kreve visse former for respekt og sikkerhet. Verdigheten til individer i et samfunn handler om deres deltakelse og sikkerhet (Waldron, 2012, s. 108). Når dette angripes så angriper man andres rett til å delta i et samfunn og bli beskyttet.

Waldron mener at hatytringer truer etableringen av trygghet og menneskeverd. Tryggheten omtales som en overbevisning om at man ikke løper noen risikoer når man samhandler med andre mennesker. Da hatytringer angriper andres menneskeverd, vil det med det samme også true oppfatningen om at du er et likeverdig samfunnsmedlem som alle andre og at på grunnlag av det så fortjener du respekt og trygghet (Waldron, 2012, s. 85). Når det strømmer en mengde hatefulle ytringer vist i muntlig og tekstlig form, vil dette forstyrre samfunnets etablering av at alle medlemmer i samfunnet fortjener deltakelse og respekt.

Når Waldron mener respekt her så mener han den type respekt som er grunnleggende til stede for å behandle hverandre som samfunnsmedlemmer. (Waldron, 2012, s. 86). Her handler det ikke om den type respekt som varierer etter en persons atferd. Det handler altså ikke om den verdsettende respekten man tjener seg opp til gjennom handlinger. Respekten Waldron peker på er av den slags man burde møte folk med. Det er den respekten som ligger til grunn for hvordan vi behandler andre medmennesker. For eksempel kan man tenke på den

behandlingen eller respekten man gir til personer som er svært syke, at selv om de ikke gjør noe for seg, så fortjener de ennå respekt på grunnlag i at de er mennesker.

Det er da også slik at hatytringer retter seg mot grupper med minoritetsbakgrunn og skeive identiteter som støtter seg på disse demokratiske verdiene for å finne trygghet i det samfunnet som før marginaliserte dem (Waldron, 2012, s. 88). Hatytringer tilbyr et tilbakefall til den uretten slike minoriteter har opplevd i vår historie. Historien vår er også, apartheid, slavehandel, holocaust og fasisme. Dette illustrerer at det er noen grupper i samfunnet som har vært utsatt for forferdeligheter på grunnlag av at de ikke ble ansett som likeverdige mennesker. Waldron poengterer derfor at posisjonen til visse grupper er sårbar når de utsettes for hat.

Waldron bruker også en analogi om hatytringers effekt på samfunnet slik det brukes når man snakker om klimaendringer og globaloppvarming. Hans argument for skade er mer langsiktig enn kortsiktig. Selv om det argumenteres for umiddelbar skade på individers verdighet, vil også store deler av Waldrons argument også hvile på en langsiktig miljø-messig effekt på samfunnet. Han mener at hatefulle ytringer gjør at samfunnet oppleves som mindre trygg for minoritetsgrupper. Kritikken på dette argumentet peker på det svake beviset for den *direkte* kausaliteten mellom en ytring og samfunnsmessig usikkerhet (Waldron, 2012, s. 96).

Waldron vil da svare på en konsekvensialistisk måte og hevde at mange små angrep mot sikkerheten vil føre til en overveldende skadelig effekt etter hvert. For å illustrere dette poenget bruker han eksempelet om bilers CO₂-utslipp og den merkbare kostnaden på klodens klima. Det er for eksempel vanskelig å påvise hvordan din bil sitt CO₂-utslipp har betydning for det globale klimaet. Dersom man samler alle individuelle bilutslipp så er det mulig å se den katastrofale effekten det har på klima. Slik mener Waldron at hatytringer også skaper en indirekte miljømessig skade på samfunnet.

Med dette sagt kan man se hvordan Waldron sitt skadebegrep har en bredere forståelse enn det Mill legger opp til. Når Waldron snakker om skade så retter han seg mot en abstrakt størrelse som vi mennesker opererer med. Mill retter seg kun mot en direkte og fysisk definisjon av skade. I tillegg mener Waldron at hatytringer ikke bare kan skade individer på direkte vis, men også kan «forurenser» ytringsklimaet og utestenge de minoritetene som søker trygghet i samfunnet.

Sammenligner vi Waldron sitt syn på skadebegrepet og ser på hvordan skadebegrepet brukes i sceneneksdebatten angående hatytringer, ser vi en forskjell. Sceneneks-forsvarere

argumenterer for at det er en rekke uønskelige konsekvenser som unngås når akademikere velger å utestenge synspunkter som kan uttrykke hat. Neil Levy forklarer i sin artikkel forskjellige former for skade som kan oppstå i sammenheng mellom utsatte minoritetsgrupper og problematiske talpersoner. Disse handler om følelser av isolasjon og risiko for depresjon, nedsatt akademisk ytelse på grunn av hvordan negative stereotyper kan påvirke prestasjon, og nedverdiggelse av medlemmer i utsatte grupper (Levy, 2019, s. 488). Vi ser da at skadebegrepet får et mye videre forståelse, spesielt der man ser at følelser inkluderes.

Theresa O'Keefe gjør rede for i sin artikkel «Making Feminist Sense of No-platforming» de allerede utsatte posisjonen til transpersoner på campus og hvordan å tillate problematiske talpersoner kan påvirke dem. Hun mener at campus er et «voldelig sted» der vold er del av hverdagen til mange minoriteter (O'Keefe, 2016, s. 88). O'Keefe referer til vold i form av alt fra hatkriminalitet som mord, til eksklusjon og depresjon. I tillegg referer hun også til institusjonalisert vold, i lovgivninger, politiet, familie og personlige relasjoner (ibid.). Disse omstendighetene forverres av hatytringer. Dette i seg selv gjenspeiler Waldron sin tilnærming på hatytringers skade. Allikevel fokuserer O'Keefe på et element som både Waldron og Mill tar avstand fra; fornærmelse. Dette kommer frem i hennes argumentasjon om «safe-spaces», som i utgangspunktet skal være arenaer hvor det ikke er rom for provosering, diskriminering, konflikt, eller kritikk rettet mot utsatte grupper. O'Keefe argumenterer for at campusområder burde etterstrebe å ligne slike arenaer på grunn av hvor sårbare noen grupper kan være i møte med hatytringer. Det er også uklart hva O'Keefe legger i sin forståelse av hatprat da hun ikke tydeliggjør skillet mellom en ytring som fornærmer en sårbar minoritet, og en ytring som nedverdiger en sårbar minoritet. Det virker som om i hennes forståelse så er dette to ting som går hånd i hånd. Det stemmer at nedverdiggelse fører til fornærmelse, «en fornærmelse leder ikke til nedverdiggelse (Waldron, 2012, s. 107). Fornærmelse er ikke og kan ikke være alene et grunnlag for å begrense noen sin ytringsfrihet, da det er en altfor ustabil sak å forholde seg til og vil variere etter hvem som vurderer til enhver tid. Derfor vil vi videre i oppgaven forsøke å applisere Waldron sitt skadebegrep på sceneneksdebatten og den akademiske friheten.

3. Akademisk frihet

Før vi starter delene hvor vi diskuterer scenenekt, er det viktig å illustrere hvilke verdier det er snakk om i denne debatten. Hvordan knyttes forklaringene om ytringsfrihet og skadebegrepet opp mot den akademiske friheten? Jeg vil i denne delen forklare hva akademisk frihet er, hvordan det støtter seg i ytringsfrihet og hvilke andre krav det eventuelt er satt sammen av. Dette vil gi oss en forklaring på hvor den akademiske friheten når sine grenser,

noe som kan gi oss et verktøy til sceneneksdebatten. Jeg vil forklare dette ved hjelp av en artikkel av Hans Petter Graver, professor i privatrett ved UIO.

For det første er det viktig å skille ytringsfrihet og akademisk frihet. I denne oppgaven har vi diskutert Mill og hans syn på ytringsfrihet og hvorfor det bør vernes. Allikevel er det ikke slik at akademisk frihet kan forstås som ytringsfrihet. Akademisk frihet bygger på ytringsfriheten, men er også sammensatt av andre kvalitetskrav som avhenger av forskersamfunn, disipliner og universiteter (Graver, 2019). Til forskjell for ytringsfriheten, forutsetter den akademiske friheten også validering av et forskerfelleskap som ikke stilles ytringsfriheten. Ytringsfriheten er en privat rett som er beskyttet av grunnloven i demokratiske land og av menneskerettighetene. Den akademiske friheten er ikke individuell og krever kontroll av kvalitetskrav.

Akademisk frihet handler først og fremst om å formidle meninger og kunnskaper i sannhetssøken. Sannhetssøken er en viktig begrunnelse for det sterke ytringsfrihetssynet til Mill, men det er ikke en betingelse for bruk av den retten. I akademisk frihet står denne sannhetssøkingen sterkere og det skal være en tydelig kobling til den og det som publiseres på akademiske forum og medium.

Et annet aspekt ved den akademiske friheten er at det beskytter akademikere fra å møte sanksjoner på basis av deres resultater (Stevens et al., 2020, s. 82). Da forskning skal være fritt, skal ikke dine funn, la oss si som klimaforsker, kunne sanksjoneres av myndigheter som mener dataene du publiserer er problematiske for bilindustrien. Når det kommer til hva din forskning resulterer i, dersom et prosjekt motbeviser en etablert teori, eller om forskningsresultater leder til kontroversielle slutninger, er det ikke noe akademikere bør møte sanksjoner for. Dette er noe som uttrykkes at begynner å bli tendensen i dagens sceneneksdebatt.

Peters og Nottelman i sin artikkel «Weighing the costs: the epistemic dilemma of no platforming» har karakterisert tre grunner for akademisk utestengning som anses for å være legitime med baktanke i den akademiske friheten. I slike tilfeller vil det være hensiktsmessig å gjennomføre scenenekt av: 1) Individuer som gjennom deres tilstedeværelse vil forårsake lovbrudd da de motiverer til hat, trakassering og vold. 2) Individuer som fremmer ståsteder eller argumenter som mangler konsistens og mening. Disse ståstedene mangler akademisk tyngde og fungerer mest for å misvise personer som ikke er kjent med fagfeltets terminologi.

3) Individuer som fremmer sitt synspunkt gjennom hersketeknikker og manipulasjon, og støtter seg ikke på koherente argumenter (Peters & Nottelmann, 2021, s. 7235).

Innledningsvis ble det nevnt en rekke eksempler som omhandler scenenekt, men som faller utenfor disse kriteriene. Blant dem var det nye teorier om kjønnsdysfori behandlet av nye data angående hjernens funksjon, og en studie angående populasjonsvekst av isbjørner basert på ny data. Scenenektingen har ikke skjedd med grunnlag i kvalitetsvurderinger, men med grunnlag i synspunkter og mulige implikasjoner. Peters og Nottelmann argumenterer for at dette skyldes politiske avveininger (Peters & Nottelmann, 2021, s. 7234).

Vi har nå sett at akademisk frihet ikke kan forveksles med ytringsfrihet. Rettere sagt er det en frihet som støtter seg på ytringsfriheten, men i tillegg krever disiplinære vurderinger. Akademisk frihet støtter seg på kvalitetskrav fastsatt av forskersamfunn, men selv om forskersamfunnet har all myndighet til å godkjenne faktaene som legges frem, strider det mot den akademiske friheten å sanksjonere forskere for sine funn, eller utestenge forskning kun på politisk grunnlag. Hvilke implikasjoner scenenekt har, og hva som ligger til grunn for det, skal vi se nå i delene som kommer.

4. Scenenekt

I denne delen som kommer skal vi forholde oss til sceneneksdebatten i den akademiske konteksten. Hvorfor velger noen forskersamfunn å utestenge noen artikler, eller trekker tilbake invitasjoner til talspersoner som representerer problematiske synspunkt. Vi kommer til å se på argumentene for og mot scenenekt. Akademikerne som argumenterer for scenenekt, argumenterer for en slik retningslinje med bakgrunn hvordan hatytringer skader, og hvordan universitetet gir høyereordens evidens når det kommer til å gi talspersoner en scene. Vi kommer til å se på hvordan dette er et legitimt standpunkt, men at definisjonen for hva som karakteriseres som hatytringer, og representanter for hatefulle standpunkt er uklart gitt de sakene for scenenekt vi har møtt på tidligere i teksten. Den andre siden argumenterer for at selv om en mening kan være problematisk, er det alltid mest nyttig å åpne rom for diskusjon. De støtter seg i Mill og iverksetter argumentene hans i den akademiske friheten.

4.01. Argumenter for scenenekt

Dersom vi følger Waldron i hans argumentasjon, kan vi komme frem til at noen ytringer kan være skadelige, og av den grunn ikke fortjener noen plass i den offentligheten. Denne restriksjonen gjelder for hatytringer. I delen om Waldron så vi hvordan skadebegrepet fikk en bredere forståelse enn det Mill i utgangspunktet mente. Vi skal se på hvordan en vid

forståelse av skadebegrepet brukes som grunn til å legitimere scenenekt på talspersoner med ekskluderende synspunkter. Når det ønskes at universitetet skal være en trygg arena for sårbare minoriteter, legger dette også en del føringer for hvem og hva forskersamfunn skal gi rom for. I tillegg vil vi se på Neil Levy sitt argument om høyere ordens evidens, og hvordan å invitere problematiske talspersoner også fører til uheldige konsekvenser for utsatte minoriteter. Jeg vil også i denne delen snakke om «problematiske talspersoner» som talspersoner som risikerer å bli scenenektet på grunnlag av deres synspunkter.

Et av de viktigste poengene i forsvaret av scenenekt er at scenenekt ikke anses som sensur, eller en annen form for begrensning for ytringsfriheten (O’Keefe, 2016, s. 86). Det er i større grad ansett som en reaksjon og bruk av akademikernes og studentenes ytringsfrihet til å gi rom til de debattene man selv ønsker å gi rom for. Det er ikke en menneskerett å forske, og det kan ikke anses som et brudd på ytringsfriheten når man ikke får lov til å forske på det synspunktet man vil (Graver, 2019). På samme vis har man heller ikke rett på et spesifikt publikum. Innledningsvis nevnte vi en sak om Mark Regev, en israelsk ambassadør som fikk invitasjonen sin tilbaketrukket fra et arrangement fordi han støttet pro-israelske holdninger. Dette vil da forstås som et uttrykk av ytringsfriheten til akademikere og studenter, og ikke som sensur på grunnlag av politiske meninger. Den andre siden av debatten vil mene uansett at dette er utestenging på grunnlag av synspunkt, og at det er problematisk. Vi kommer tilbake til det poenget i neste del.

Det andre argumentet som også støtter scenenekt handler om at universitetet er med på å legitimere talspersonenes problematiske idéer ved å invitere dem på arrangement på universitetet. Når universitet inviterer en person til å snakke på et arrangement, eller publisere sine tekster der, vil dette gi synspunktet og personen det gjelder høyereordens evidens. En aktør som universitetet, som ofte har epistemisk tyngde i sin forskning, og behandler synspunkter på en forsiktig måte, vil tilføye argumentene til talspersoner et ekstra lag med evidens. Dette er et argument som støtter scenenekt da høyereordens evidens gir problematiske talspersoner en mulighet til å øke sin troverdighet. Levy vil også argumentere for at selv om disse talspersonene kan stilles opp for debatt eller diskusjon, som kan lede til epistemiske fordeler (av et slag vi skal diskutere i neste del), er det å invitere til diskusjon problematisk.

“When two peers reach different conclusions on some moderately difficult
(for *these* agents, in *this* context) question, this disagreement provides each of them

with higher-order evidence that one or other has made a mistake in reasoning, unless there is some reason to break the symmetry between the disputants”. (Levy, 2019, s. 493).

Her ser vi hvordan selv diskusjon eller debatt på universitetet gir begge synspunktene legitimitet. Når synspunkter stilles ovenfor hverandre på en slik måte som fremmer diskusjon, kan det påfalle publikum at begge synspunktene er like diskutabile (Levy, 2019, s. 488). Dette blir problematisk hvis det ene synspunktet uttrykker hat. Dette er et argument som angriper «the argument of reasonableness», som er Mills poeng om troen på at diskusjon for det meste løser problemer.

Dette fører oss til et annet viktig poeng. Scenenekt-forsvarere argumenterer for at diskusjon i et samfunn hvor det er marginaliserte grupper og privilegerte grupper, ikke er gunstig (O’Keefe, 2016, s. 88). Det argumenteres for at sårbare grupper tar mer «skade» av diskusjon av kontroversielle temaer som setter deres identitet på spissen, enn de får epistemisk nytte av den. Som forklart i delen om Waldron, er det ikke tydelig hva slags type skade O’keefe referer til i denne konteksten.

Poenget med scenenekt er ofte å berolige marginaliserte individer, eller individer med traumatiske opplevelser, med å gi dem en plass hvor de ikke trenger å frykte diskriminering, vold eller provosering av noe slag. Ofte tar dette form av fysiske rom som «safe-spaces». Noen teoretikere, slik som O’keefe, mener at universitetet burde i større grad satse på å være et trygt sted hvor sårbare grupper ikke lever i frykt. I Heinze 2018 blir en slik målsetting assosiert med sensur, hvor det ikke er toleranse for diskusjon (s. 19). O’keefe vil motsette seg denne oppfatningen ved å peke at å frastå fra å gi publikum ikke kan likestilles med å sensurere slike ytringer da de ikke nødvendigvis sanksjoneres på systematisk vis (O’keefe, 2016, s. 2). Scenenekt handler egentlig ikke om innskrenkning av ytringsfriheten da det ikke er en rett å alltid få publikum. O’Keefe belyser at retten til å si det man vil ikke trosses av at det man sier kan få visse konsekvenser. Scenenekt er en reaksjon som handler om å bruke ytringsfriheten sin.

Oppsummeringsvis i denne seksjonen kan vi se at teoretikere som forsvarer scenenekt mener at noen ytringer, slike som hatytringer, ikke er verdt å diskutere på universitetet. Allikevel er det ikke tydelig hva denne siden av debatten karakteriserer som hatytringer da «safe spaces» ofte ekskluderer mer enn kun hat. Uansett begrunnes det at tilstedeværelsen av sårbare grupper gjør det vanskelig å vedlikeholde en rasjonell diskusjon om temaer som rettes mot

disse gruppene. På denne siden av debatten kan man se at det er en mistillit til den «rasjonelle diskusjonen» da diskusjon, på basis av ulike privilegier, ikke kan skje uten risiko for at noen undertrykkes. I tillegg argumenterer også Levy at å invitere til diskusjon kan gi høyereordens evidens til det synspunktet som formidler hat eller ekskludering. Vi ser at å gi rom for problematiske talspersoner og synspunkter på universitetet kan anses som skadefult for de sårbare minoritetene på flere områder. I delen under skal vi se på hva som er argumentene for å tillate problematiske synspunkt scene på universitetet.

4.02. Argumenter mot scenenekt

Nå som vi har sett på grunnlaget bak scenenekt kan vi gå over til å vurdere hvilke kostnader en slik retningslinje fører med seg. Mange av argumentene på denne siden av debatten har utspring i Mill og hans tiltro til diskusjon og ytringsfrihet. Det første er «argument of reasonableness» som støtter seg på at diskusjon er en bedre løsning enn å scenenekte. Dette er et argument som støtter seg på Mill, som i utgangspunktet diskuterer ytringsfrihet. Mill alene resonerer ikke like sterkt i denne debatten da han ikke nødvendigvis stiller kvalitetskrav slik akademisk frihet gjør. Derfor er det hensiktsmessig at Mill sine argumenter om sannhetssøken vinkles inn mot en akademisk sammenheng. Peters og Nottelman har et argument som handler om epistemisk nytte som blir svært relevant i forhold til akademisk frihet og Mill. Det argumenteres også at scenenekt er en form for synsvinkelsensur som strekker seg langt over kvalitetsvurderinger som legitimeres av den akademiske friheten.

Et argument som holdes mot scenenekt handler om «argument of reasonableness» først formulert av Mill og videreført i debatten av Cohen. Dette argumentet består i to deler: 1) Når mennesker får lov til å uttrykke seg fritt og diskutere, kan man komme frem til hensiktsmessige løsninger på problemer. 2) Når mennesker får mulighet til å diskutere sammen kan de forandre mening hvis gode grunner presenteres (Cohen, 1993, s. 232). Diskusjon åpner mulighet for at synspunkter prøves ut og utvikles. Det handler om at i den mer liberale fløyen på debatten ligger det større tiltro til diskusjonens epistemiske fordel enn i delen som forsvare scenenekt.

I tillegg anses diskusjon som epistemisk nyttig da det iverksetter våre akademiske ferdigheter. Det er nyttig å diskutere med talspersoner som autentisk forsøker å forsvare et syn du er uenig i. Peters og Nottelman argumenterer for dette med å vise til en studie i 2001 som viser hvordan det å betrakte en autentisk debatt over en ikke-autentisk debatt fører til forskjellige epistemiske resultater. Informantene ble delt i to grupper og begge gruppene så på samme debatt. Den eneste forskjellen mellom debattene var ble det eksplisitt formidlet at

den ene debattanten var «djevelens advokat» i den ene gruppen, og i den andre så trodde informantene at debattanten var autentisk uenig. Det viste seg at i den autentiske situasjonen så rapporterte informantene «flere tanker» rundt begge sider av saken (Peters & Nottelman, 2021, s. 7235). Studiet viste til slutt at i situasjoner der man stilles ovenfor autentisk uenighet så vil man ha mer epistemisk nytte enn om man kun later som om noen argumenterer imot. Dette gir oss et argument for å invitere talspersoner som virkelig er uenige med oss, for det er bevist at det har større effekt på våre analytiske ferdigheter. Dette er også noe som på vitenskapelig vis beviser Mills argument om å holde sannheten levende. Å vedlikeholde debatt, selv om man har nådd en viss enighet om noen temaer, hjelper oss å oppdatere og gjøre oss mer klar over de synspunktene vi har.

Et annet argument fremstilt av Peters og Nottelmann er at scenenekt ofte anses synsvinkelsensur. Når et akademisk forskningsprosjekt tilbakevises, eller en invitasjon trekkes, er dette ofte med henblikk i innhold. Det fører til at publikasjoner på universitetet preges av partiskhet da vi ikke tar høyde for noe som kan true vår politiske identitet. Dette er en kritikk mot argumentet for «safe-spaces». Når universitetet bare tillater synspunkter som ikke kritiserer studier som omhandler eller berører minoritetsgrupper, så kan dette forskningsfeltet risikere å bli partisk. Scenenekt som utelukker mulighet for et mangfoldig spekter av forståelseshorisonter, kan blir en trussel mot akademisk troverdighet.

«If such [problematic] speakers are no-platformed indiscriminately, the reliability of academia suffers because researchers are likely to become less vigilant about, and less versed in defending, their most important assumptions.» (Peters & Nottelmann, 2021, s. 7240).

Dette er en måte å bruke Mill sitt argument i den akademiske konteksten. Selv på universitetet er det viktig å ikke gi slipp på hvorfor man har de tesene og oppfatningene man har. Det som også er verdt å nevne er at dette poenget inkluderer ikke synspunkter som ikke kan anses som fakta eller mulige fakta av forskersamfunn. Som vi har sett i delen om akademisk frihet, er det allerede fastsatt noen kvalitetskrav og retningslinjer på hvilke synspunkter som ikke har plass på universitetet. Dette vil da være noe som skiller dette argumentet fra Mill.

Det siste poenget som er pekt av Peters og Nottelmann er en blanding av de to øvre og handler om at når academia selekterer de synspunktene som alltid er mindre provoserende kan det politiske preget stå ut på en problematisk måte. I stedet for å promotere akademisk

frihet og kunnskapssøken, reflekterer scenenektningen en politisk tendens som styrer hva som anses som akseptabel fakta. Dette leder til offentlig mistro på akademias velvillighet, og problematiske talere, som gjerne stiller seg skeptisk til konvensjonell vitenskap, får flere argumenter å bruke da de opplever seg selv som «urettferdig behandlet» (Peters & Nottelmann, 2021, 7240).

Vi har nå sett på noen argumenter mot scenenekt. For det første er det tiltro til diskusjon og nytten den har for å løse problemer. Vi ser også at det er akademisk nyttig å tillate synspunkt vi er uenige i. Det er også problematisk å scenenekte kun på bakgrunn av synspunkter da det fører til akademisk mistro og mistillit til forskningsinstitusjoner. Det er nok uenigheter i denne fløyen om hvorvidt hatytringer kan få plass i den akademiske scenen. Peters og Nottelmann viser i sin artikkel at ytringer som holocaustfornektelse, grove utsagn som nedverdiger andre ikke har plass i en slik arena. Vi skal nå i avslutningsdelen forsøke å klargjøre nyansene i debatten.

5. Hva kan diskuteres på universitetet?

Vi har nå sett på de ulike problemene med scenenekt. Å si at scenenekt er en tilnærming universiteter skal utelukke helt vil være å skape rom for synspunkter som fremmer hat og nedverdiger andre. Universiteter er demokratiske institusjoner som også forsvarer demokratiske verdier som likestilling og like muligheter for alle. Det er også slik at akademisk frihet også er et demokratisk prinsipp, og scenenekt som går på bekostning av dette, selv om det er ment å skjerme for sårbare minoriteter, skaper problemer. Det er viktig at begge disse aspektene med universitetet bevares, uten at de går på bekostning av hverandre. I denne delen av oppgaven skal vi forsøke svare på problemstillingen om hva som er kriteriet for å kunne scenenekte. Jeg vil argumentere for at det er noen viktige aspekt med sidene som trenger en klargjøring. Det ene er hvordan skadebegrepet oppfattes i lys av O'Keefe da det får en utydelig betydning i sammenheng med «safe-spaces». Det andre er hvordan begge sidene ser på nytten og konsekvensene av diskusjon.

Vi kan starte med skadebegrepet og hvordan det forstås. Vi så tidlig i oppgaven hvordan Mill fastsatte skadeprinsippet som det prinsippet som ytringer kunne begrenses ut fra. Det som gjorde det hensiktsmessig for Mill å formulere dette prinsippet var at det er vanskelig å bevise at det er en direkte kobling mellom skade og en ytring. På denne måten gis det mer plass for ytringsfrihet i samfunnet. Waldron kritiserer dette og beskriver hvordan hatytringer skader sårbare minoriteter ved at det angriper deres menneskeverd og trygghet i samfunnet. Selv om Mill ikke hadde vært enig i den generelle skaden som hatytringer representerer,

forsøker Waldron å gjøre skaden så direkte som mulig ved at han skiller et angrep mot menneskeverdet fra et angrep på selvfølelsen. Det er også et viktig poeng at retorikken i et demokratisk samfunn ikke skal ekskludere eller nedverdige noen av sine medlemmer.

I delen om Waldron sitt skadebegrep, snakket vi også om O’Keefe sin forståelse av skade som mer lignende et fornærmelses-begrep enn et skadebegrep. Dette kan ses ut ifra hvordan hun argumenter for at universiteter skal ligner mer «safe-spaces». I «safe-spaces» presenterer kommentarer som setter identiteter på spissen en form for risiko. Dette fordi disse noen minoriteter står i en sårbar posisjon i forhold til historien og hvordan den viser at deres identitet har blitt nedverdiget. Allikevel ekskluderer ikke «safe-spaces» kun hatytringer, men også alle former for ytringer som kan oppleves som problematiske og som det er intensitet rundt. I en «safe-space» så er det ikke rom for artikler som «The Case for Colonialism», eller Stephen Gliske sin nevrovitenskapelige teori om opphavet til kjønnsdysfori. Dette er ikke artikler uttrykker hat, men allikevel scenenektet de på andre grunnlag enn kvalitetsvurderinger (Stevens et al, 2020, s. 14). Scenenekt i disse tilfellene skjer ikke på grunnlag av at sårbare grupper sitt menneskeverd som underbygges og tar dermed ikke hensyn til skade. Scenenekt i disse tilfellene gjenspeiler heller å unngå politisk problematikk og fornærmelse av minoriteter.

Å scenenekte, selv om ingen har «rett» på en scene, på grunn av risikoen for *fornærmelse* kan anses som synsvinkelsensur. Da fornærmelse først og fremst er subjektivt, kan man risikere å scenenekte synspunkter som tydelig favoriserer en side over den andre. Som forklart i Peters og Nottelmann så vil dette være noe som både svekker universiteters troverdighet, og strider mot Mill sitt argument om å holde sannheten levende. Det er viktig for demokratiet at universiteter gir rom for debatt. På denne måten kan ulike individer spesialisere seg i det de mener er mest passende for dem.

Dette fører oss videre til det andre aspektet med debatten jeg ville påpeke; mistro eller tiltro på den rasjonelle diskusjonen. Vi så i delene om scenenekt at det er uenigheter med hvor mye tiltro man skal gi diskusjonen av problematiske meninger. O’Keefe parafraserer også Ahmed i et retorisk spørsmål der hun spør «What is the value of discussion if you are dehumanizing people in the process?» (O’Keefe, 2016, s. 88). I tillegg til dette argumenterer Levy for at dersom man inviterer slike synspunkt til diskusjon på universitetet, gir man dem høyereordens evidens. Den andre siden på debatten støtter seg i Mill og insiterer på verdien i diskusjon, at det fører til epistemiske fordeler og holder sannheten levende.

Det er viktig å bemerke at begge sidene har poeng som burde ivaretas. For det første er det ikke slik at alle ideer bør tillates på universitetet. Da vi behandler akademisk frihet er det allerede noen synspunkt og talere som ikke har plass i den akademiske debatten. Selv mener Peters og Nottelmann at i saker som omhandler kreasjonister, holocaust-fornektelse og klimafornektelse er scenenekt en legitim reaksjon (Peters & Nottelmann, 2021, s. 7238). Dette er også fordi de ikke møter de akademiske standardene. Hatytringer, slik Waldron oppfatter dem, som nedverdiger andres ståsted i samfunnet og søker å ødelegge tryggheten sårbare grupper føler, er det heller ikke plass på i en akademisk setting, nei heller ikke i de fleste demokratiske settinger. Det skader dermed ikke den akademiske friheten å scenenekte synspunkter som nedverdiger andre. Allikevel er det viktig å insistere på at det er skade i form av nedverdiggelse som er årsaken, ikke skade forstått som fornærmelse. Når alle kvalitetskrav er møtt burde det ikke være et grunnleggende demokratisk problem å tillate en artikkel som ikke skader andre å få rom på universitetet.

Konklusjon

Vi har forsøkt å se nyansene en omstridt debatt med å sette lys på Mill sitt syn på ytringsfriheten og Waldron sin kritikk av skadeprinsippet. Å klargjøre disse begrepene gir oss flere verktøy å kunne se hvordan man skal forholde seg til scenenekt.

Scenenekt handler ofte om en avveining om et synspunkt er verdt å diskuteres eller ikke. Mill vil da argumentere for at det alltid er nyttig å diskutere og vil helst unngå restriksjoner på ytringsfriheten. Han mener at ytringsfriheten hjelper oss med å vurdere våre egne sannhetsoppfatninger og holder disse oppfatningene aktuelle. Det er også viktig at ulike synspunkter prøves ut flere ganger for å virkelig sørge for at det man oppfatter som sant er sant fordi det ikke har blitt utkonkurrert av bedre, mer presise meninger. Dette er argumenter som føres videre i sceneneksdebatten. Selv i en akademisk kontekst hvor det settes kvalitetskrav av forskersamfunn, er det viktig å vurdere hva diskusjon og et mangfoldig spekter av synspunkter er godt for. Det er viktig at synspunkter ikke utestenges på basis av andre ting enn kvalitetskravene den akademiske friheten stiller for å vedlikeholde en åpen og demokratisk debatt. På universiteter driver vi med sannhetssøken og det er viktig at synspunkter vi diskuterer der hjelper oss med dette formålet og samtidig ikke skader andre.

Det er derfor også viktig at universitetet som demokratisk institusjon sørger for at alle sine akademikere og studenter har de samme mulighetene for deltakelse i den debatten. Derfor vil akademikere som O'Keefe argumentere for at sårbare minoriteter ikke burde utsettes for mer angrep enn de allerede gjør i hverdagen. Det som vi har sett at kan være problematisk her er

at O’Keefe er utydelig med hva hun legger i skade, og hvordan dette begrepet forstås. Vi har brukt Waldron for å klargjøre hva som burde ligge i et videre skadebegrep uten at begrepet blir så vidt at det kan føre til store fortolkningsproblemer. En ytring fører til skade hvis det angriper menneskeverdet og forsøker å fjerne deres trygghet i samfunnet. En ytring som stiller seg skeptisk til et identitetsuttrykk, eller som kritiserer visse kvaliteter med mennesker er problematiske, fornærmende og konfliktvekkende, men ikke skadefulle.

Vi har også sett på hvordan argumenter for scenenekt støtter seg på at ingen har rett på en scene. Allikevel er det uheldig at akademikere på universiteter selekterer mellom synsvinkler som ikke truer deres politiske identitet. I scenenektssakene nevnt innledningsvis så vi at en del artikler scenenektes på bakgrunn i politiske avveininger. Dette er noe som på lang sikt ikke virker lovende for den akademiske friheten, nei heller ikke demokratiet.

Scenenekt er en reaksjonsform for uønskede ytringer som man ikke ser verdi å diskutere. Det er effektivt i situasjoner hvor skade vil unngås. I situasjoner hvor dette ikke er en risiko skaper det mer problematikk og bremser for den epistemiske nytten av rasjonell og autentisk diskusjon. Med dette sagt er det mulig å forstå hvorfor scenenekt bør unngås i tilfeller som faller utenfor akademiske kvalitetsvurderinger og skade. Saken er på ingen måte ferdig diskutert, og nytten og skaden i hver enkelt-tilfelle bør nøye avveies med klare begreper. Veien videre kan være å jobbe med hvordan diskusjoner rundt problematiske temaer burde ta plass, for å tydeligere forstå og håndtere det som provoserer oss og skaper konflikt i vårt samfunn.

Kilder

Brink, D. (2021). Mill’s Moral and Political Philosophy. I E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (vår 2022 utg.).

<https://plato.stanford.edu/archives/spr2022/entries/mill-moral-political/>

Cohen, J. (1993). Freedom of Expression. *Philosophy & Public Affairs*. 22(3), 207—263.

Dworkin, G. (2020). Paternalism. I E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Høst 2020 utg.). <https://plato.stanford.edu/entries/paternalism/#ConcIssu>

Graver, H., P. (2019, 19. Januar). Akademisk frihet er ikke det samme som ytringsfrihet, skriver Hans Petter Graver. *Morgenbladet, Kommentar*.
<https://www.morgenbladet.no/ideer/kommentar/2019/01/19/akademisk-frihet-er-ikke-det-samme-som-ytringsfrihet-skriver-hans-petter-graver/>

Heinze, E. (2018). No-Platforming and Safe Spaces: Should Universities Censor More (Or Less) Speech than the Law Requires?. *Croatian Political Science Review*, 4(55), 1—37.

Levy, N. (2019). No-Platforming and Higher-Order Evidence, or Anti-Anti-No-Platforming. *American Philosophical Association*, 4(5), 487—502.

Mill, J., S. (1859). *On Liberty*. Batoche books.

O’Keefe, T. (2016). making feminist sense of no-platforming. *Feminist Review*, (113), 85—92.

Peters, U. & Nottelmann, N. (2021). Weighing the costs: the epistemic dilemma of no-platforming. *Synthese*, (199), 7231—7253

Stevens, S., T., Jussim, L. & Honeycutt, N. (2020), Scholarship Suppression: Theoretical Perspectives and Emerging Trends. *Societies*, 10(83), 1—21.

van Mill, D. (2021). Freedom of Speech. I E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (vår 2021 utg.) <https://plato.stanford.edu/archives/spr2021/entries/freedom-speech/>

Waldron, J. (2012). *The Harm in Hate Speech*. Harvard University Press.

